

ZACHTE MOBILITEIT OP DE AGENDA 21 IN SCHAARBEEK

Beveiligde fietsboxen voor de Schaarbeekse fietsers

1. WAAROM NIET DE FIETS?

Er werd reeds het een en ander aangelegd om de mobiliteit van fietsers te vergemakkelijken. Toch blijft het gebrek aan veilige fietsboxen, in alle weersomstandigheden, een ontmoedigende zaak voor veel mensen die nochtans wel te vinden zijn voor fietsverplaatsingen.

« Sinds enkele jaren inventariseert Gracq Schaarbeek nu al fietsen die lukraak vastgeketend zijn aan een hek voor een gevel of aan een verkeerspaal. Deze fietsen zijn vaak slecht vastgebonden en vallen zo al eens gemakkelijk ten prooi aan de hebberigheid van anderen" Luc Degraer, Gracq Schaarbeek.

"Veel partners bijeen krijgen was een uitdaging, maar heeft ook een vruchtbare uitwisseling van kennis opgeleverd"
Benoît Velghe, mobiliteitsadviseur bij de gemeente Schaarbeek.

In het raam van de lokale Agenda 21 is de gemeente Schaarbeek van start gegaan met haar fietsboxproject. Het project bouwt verder op het Gemeentelijk mobiliteitsplan. Verschillende gemeentediensten, lokale verenigingen (Jeunes Schaerbeekois au Travail, Recyclart, Gracq, ...) en burgers hebben erover nagedacht hoe ze op deze behoefte kunnen ingaan: een groter aanbod fietsenstallingen buiten de wegen. De individuele box diende zich al snel als de beste oplossing aan.

De gemeente wenste de drie pijlers van de duurzame ontwikkeling te verwerken in het project. Op maatschappelijk vlak hield de gemeente erg aan een gemeentelijke partner voor maatschappelijk-professionele reïntegratie. Tevens kreeg de betrokkenheid van de gemeentelijke technische diensten de voorkeur op de aankoop op de markt van kant-en-klare fietsenstallingen. De deelname van de inwoners en meer bepaald van de kandidaat-huurders voor de boxen was eveneens essentieel. Op milieuvlak heeft de gemeente haar gedragscode aangehouden en voorrang gegeven aan de zachte mobiliteit.

"We beantwoorden een vraag waarvoor er tot nog toe geen oplossing voorhanden was." B. Velghe

"Wat een buitenkans, die fietsbox"

"Wij wonen in een eengezinswoning-rijhuis in Schaarbeek en daar het erg krap om fietsen te stallen. Met de kinderfietsen staat de gang tegenwoordig al helemaal vol. Vermits we onze fiets dagelijks gebruiken is het echt een meevaller om mijn fiets goed beschermt te kunnen wegzetten in de fietsboxen die de gemeente heeft gebouwd" Stéphane Content, inwoner-gebruiker van box 18.

2. WELKE BOX BOUWEN?

Aanvankelijk werd er overlegd met JST, Gracq en verschillende gemeentediensten over het zoeken naar materialen, het model, mogelijke plaatsen op de gemeentegronden, enz.

Om diefstal en vandalisme te voorkomen en als bescherming tegen barre weersomstandigheden was stevigheid een basisvoorwaarde voor deze boxen. JST stelde een eerste model voor. Door de hoge kosten kwamen de herproduceerbaarheid en de verduurzaming van het project echter in het gedrang.

Na nieuwe opzoeken over het model, de gebruikte materialen, de kostprijs ervan, na een reeks besprekingen en discussies kwam JST samen met Recyclart met een nieuw en veel minder duur model op de proppen. Zo heeft de gemeente 18 boxen kunnen bouwen.

«Aanvankelijk hebben we enkele technische problemen gehad met loszittende scharnieren, versleten houten deuren enz., maar nu dat al die problemen achter de rug zijn, heb ik dagelijks baat bij mijn fietsbox. Ik zit alleen nog met de deurketting die al eens moeilijk durft opengaan tijdens koude winters (- 10° C) » Stéphane Content.

3. DE KANDIDAAT-HUURDERS?

" We hebben de kandidaten –al dan niet geselecteerd- een sessie fietsverkeer aangeboden waarin we hen onze tips rond preventief rijden van de hand deden. Zo hebben ze maximaal genot van het fietsgebruik. » Luc Degraer, Gracq.

Als doelgroep koos de gemeente Schaarbeek voor de mensen die geen oplossing hebben om hun fiets op te bergen en die bereid zouden zijn gemakkelijker de fiets te gebruiken. Daarvoor werd er een kandidatenoproep uitgeschreven via het gemeenteblad, internet en een affiche die door de Gracq werd opgemaakt. Deze vzw kwam in actie om fietskandidaten voor het project te ronselen. Bedoeling is dat de inwoners zich per wijk organiseren en samen hun ideeën en noden omtrent de boxplaatsen voorstellen. Dankzij deze raadpleging kwam de vraag naar "fietsstallingen" los.

De geselecteerde kandidaten hebben voor een jaar een gebruiksovereenkomst met de gemeente ondertekend. Hierin staat alles te lezen over de jaarlijkse huurprijs (€ 60), de waarborg voor de ketting, de sleutel en de terugbezorging in de oorspronkelijke staat op het einde van de huurperiode (€ 50). Ook het verbod om zijn box gedeeltelijk of volledig over te dragen komt erin ter sprake. De overeenkomst is verlengbaar.

4. MEER KANDIDATEN DAN GESELECTEERDEN

De raadpleging bracht nog een andere vraag aan het licht: hoe antwoorden op de aanvragen van de ongeveer vijftig niet-geselecteerde kandidaten? Vermits meerdere boxen op korte termijn financieel onmogelijk waren, stelde de gemeente de personen die dat wensten voor vlak bij hen u-vormige buizen te plaatsen zodat ze daar hun fietsen aan kunnen vastmaken.

5. RESULTATEN

Het project is sinds de opstart in januari 2009 nog steeds even dynamisch. Momenteel ontvangt de gemeente nog regelmatig nieuwe aanvragen (bovenop de aanvragen die nog in wacht staan). In juni 2012 heeft een enkele huurder van de 17 zijn contract beëindigd. De gebruiker, die bevestigd heeft als occasioneel fietser niet meer echt gebruik te maken van zijn box, heeft aanvaard de box door te geven aan iemand anders die hem meer nodig had. De box werd onmiddellijk toegekend aan iemand anders.

In maart 2010 werd er een tevredenheidsenquête naar de huurders gestuurd: over het algemeen zijn de gebruikers tevreden over hun box en zijn ze van oordeel dat het een zeer positief en nuttig initiatief is.

Men tekende evenwel op dat er nood was aan:

- een beter contact met de administratie, in het bijzonder een beter zicht op de gesprekspartners binnen de administratie
- grotere (bredere en hogere) boxen om meer en comfortabeler fietsen te kunnen stallen (zeer smalle box, zelfs voor een enkele fiets) of om het kinderzitje te kunnen laten staan
- vergroening van het dak.

De gemeente hield rekening met deze verwachtingen en nam technische maatregelen voor het onderhoud van de boxen, tegen het vandalisme en -in samenwerking met JST- voor de vergroening van de boxen. De plaatsing van groendaken op de fietsboxen is eveneens belangrijk voor de landschappelijke integratie van de boxen. Sindsdien legt het gemeentebestuur alle huurders eens per jaar een vragenlijst voor die moet peilen naar de tevredenheid over de box, het gebruik ervan en de verlenging van de huur.

6. VOOR MEER INFORMATIE

Voor meer informatie of voor een bezoek aan een van de 11 boxplekken neemt u contact op met:

Benoît Velghe
 Mobiliteitsadviseur
 Gemeentehuis
 Colignonplein
 1030 Schaarbeek
 02/244.72.22

Michèle Keukeleire
 Medewerkster van het Schepenkantoor voor Openbare Werken, Mobiliteit en Duurzame
 Ontwikkeling – Dhr Vanhalewyn
 Gemeentehuis
 Colignonplein
 1030 Schaarbeek
 Tel.: 02/244.70.06

